

Lý Lạc Long

Định Mệnh, Duyên Số và Thời Vận

Tại sao có người đẹp, có người xấu? Tại sao có người yếu, kẻ mạnh? Tại sao có người giàu, có người nghèo? Tại sao có người luôn phải sống trong buồn khổ, có người lại luôn sung sướng và hạnh phúc? Tại sao có người hiền lành, thật thà, có người lại gian dối, xảo quyệt? Tại sao có người thông minh, có người lại tối dạ? ... Hàng muôn ngàn câu hỏi tại sao trong cuộc sống thực tế của thế nhân. Tùy theo trình độ kiến thức, vị trí, hoàn cảnh, mong ước, khát vọng .. v.v của mỗi cá nhân dẫn đến những câu hỏi "tại sao" khác nhau cho từng người. Nhưng một điều rất chắc chắn, là con người, về phương diện này hay phương diện khác, ít hay nhiều, ai cũng có những câu hỏi "tại sao" về những sự kiện xảy ra cho bản thân và xã hội chung quanh mình. Những câu hỏi không trả lời được, không giải đáp được thì dường như cách giải thích dễ nhất là "đổ thừa" cho định mệnh, cho duyên số, cho thời vận .

Suy nghĩ theo các nhà khoa học thì mọi việc xảy ra đều có nguyên nhân hay lý do cụ thể của nó, những "sự kiện" xảy ra chưa giải thích được là vì kiến thức của con người vẫn chưa đủ để giải thích. Nói cách khác, là kiến thức của nhân loại vẫn còn giới hạn chưa đủ để giải thích tất cả những "hiện tượng" xảy ra trong đời sống của con người và thế giới chung quanh. Phật giáo cũng có quan niệm tương tự như vậy, theo luật nhân quả của đạo Phật thì : "Bất cứ điều gì xảy ra là do một hay nhiều nguyên nhân chứ không phải vì may mắn, vì cơ hội hay do định mệnh." Mọi việc phải có

mối liên hệ giữa nhân và quả . Chẳng hạn, bị bệnh là có nhiều nguyên nhân cụ thể. Người bị nhiễm vi trùng và cơ thể của họ phải yếu đi vì chính vi trùng đó đã gây ra bệnh. Có một mối quan hệ xác định giữa nguyên nhân (vi trùng và cơ thể yếu) và kết quả (bệnh) vì chúng ta biết rằng vi trùng đã tấn công vào các tế bào và gây ra bệnh. Sự liên hệ giữa các hiện tượng xảy ra hoặc nguyên nhân và kết quả của tất cả hiện tượng là một phạm trù rất phức tạp và bao quát. Bài viết này chỉ đề cập một cách khái quát đến những quan niệm thông thường về định mệnh, duyên số, thời vận và những phương cách giải quyết thực tế trong khả năng của một người bình thường, như hầu hết chúng ta, có thể làm được trong đời sống hàng ngày.

Quan niệm, mỗi người đều có "số trời định sẵn" và không thể đổi khác được, tiêu biểu như của cụ Tố Như Nguyễn Du đã viết trong "Đoạn Trường Tân Thanh" : "Bất phong trần phải phong trần; Cho thanh cao mới được phân thanh cao". Số mệnh của Thúy Kiều do "thiên định" là phải như vậy. Nhưng tại sao số mệnh của Thúy Kiều phải như thế? Ai tạo ra hay đặt đề số mệnh cho Thuý Kiều? Do tiền thân nghiệp chướng? Hay chỉ do "tình cờ" và có thể xảy đến cho bất cứ cô gái nào khác? Câu trả lời nào có lẽ cũng ngoài tầm hiểu biết "chắc chắn" của đa số chúng ta. Trường hợp của Thúy Kiều có thể chỉ là một câu chuyện văn chương, một phương tiện để diễn tả, chuyên chở quan điểm riêng của Nguyễn Du. Nhưng trong đời sống thực tế thì cũng rất nhiều những trường hợp tương tự như của Thúy Kiều, hoặc thương tâm hơn nữa của những nàng Kiều ở mọi thời đại . Dĩ nhiên, làm thân con gái, chắc chắn là không có ai muốn lâm vào cái cảnh túng quẫn đến nỗi phải "bán thân". Chắc chắn là chúng ta, ai cũng muốn thành công và có một cuộc sống sung túc. Nhưng có người thành công, đạt được mục đích mong muốn một cách rất thuận lợi và dễ dàng, có người "làm hết sức" vẫn không toại ý và luôn gặp những khó khăn trở ngại ngoài ý muốn.

Dường như giàu, nghèo, sang, hèn cũng đều do số trời. Chẳng hạn như việc trúng số "độc đắc", rất khó tìm một lý do nào khác để giải thích cho hợp lý hơn là "vận may" của người trúng số. Người Á đông tin rằng : "đại phú do

thiên, tiểu phú do cần". Chữ "may mắn" (luck) trong tự điển tiếng Anh được định nghĩa như: " may mắn là tin tưởng rằng bất cứ điều gì xảy ra, tốt hoặc xấu, đến với một người trong những diễn biến của các sự việc là do cơ hội, số mệnh hay vận may mà có" (luck as believing that whatever happens, either good or bad, to a person in the course of events is due to chance, fate or fortune).

Trong lãnh vực tình cảm , người Á đông tin tưởng có duyên nợ mới thành vợ chồng . Có duyên thì dù xa vạn dặm cũng có thể gặp gỡ, còn không duyên thì có ở gần cũng không gần gũi nhau về tình cảm, duyên ái . "Hữu duyên thiên lý năng tương ngộ; Vô duyên đối diện bất tương phùng". Hoặc như câu ca dao : " Phải duyên thì gần như keo; Trái duyên duyên đành đoảng như kéo đục vênh ". Trong đời sống tình cảm, có thể nói chữ "duyên" có một vai trò quan trọng không những trong tình yêu mà còn trong nhiều quan hệ tình cảm khác nữa như tri kỷ, tri âm, bạn bè, quen biết ... Mặc dù duyên số là quan trọng, nhưng khi có tình cảm với ai đó, phải tận dụng cơ hội, phải tích cực bày tỏ và tranh thủ "chiếm" tình cảm của đối tượng chứ không nên phó mặc cho chữ duyên và thản nhiên ngồi đợi: "nếu có duyên thì sẽ tới". Vì duyên tới thì duyên cũng có thể đi. Đặc biệt, trong đời sống lứa đôi, cả hai phải nỗ lực để chứng tỏ, ngoài " ý trời" còn là "ý người" nữa. Nói cách khác, cả hai người phải làm cho nhau cảm thấy, đây là một sự lựa chọn nghiêm túc và đúng đắn chứ không phải chỉ do "ý trời" không thôi. Xin gởi đến các bạn vài mẫu chuyện về "định mệnh" để chúng ta cùng xem và suy gẫm.

Có một nhà tu sĩ Ấn Độ tên là Narada trên một chuyến đi hành hương ở đền thần Vishnu. Trên đường đi hành hương, ông được đón tiếp và tạm trú qua đêm trong một chòi tranh của một cặp vợ chồng hiếm muộn. Trước khi ông tiếp tục lên đường, người chồng nói: "Nhân dịp Ngài đang đi thờ phượng thần Vishnu. Ngài hãy xin Thần cho tôi một đứa con." Narada đã cầu xin với Thần Vishnu như sau: " Xin Thần thương xót vợ chồng đó và ban cho họ một đứa con". Thần Vishnu trả lời, với một giọng chắc nịch:

"Định mệnh đã an bài, đôi vợ chồng đó không có con được."

Năm năm sau, Narada đi hành hương nữa và cũng được đôi vợ chồng đó đón tiếp cho trú ngụ. Lần này, có hai đứa trẻ nhỏ đang chơi đùa ở trước chòi tranh. Narada hỏi: "Con ai vậy?" Người chồng trả lời: "Con tôi đây."

Narada rất ngạc nhiên vì trái ngược với lời Thần Vishnu nói với ông.

Người chồng nói tiếp: "Cách đây năm năm, sau khi ngài rời khỏi chúng tôi, một người hành khất đã đến ngôi làng chúng tôi. Chúng tôi cũng đã cho trọ một đêm và ngày hôm sau, trước khi ra đi, ông đã chúc phúc cho chúng tôi. Đây là kết quả của sự chúc phúc của vị ấy."

Khi đến đền thờ thần Vishnu, Narada đã la lớn ngay từ ngoài cổng: "Phải chăng Ngài đã bảo tôi là định mệnh đã an bài cho vợ chồng đó không có con sao? Nay họ có hai mụn con!" Thần Vishnu nghe câu nói đó đã cười lớn tiếng và nói: "Điều đó chắc chắn phải là việc làm của một vị thánh. Các thánh có năng lực cải đổi số mệnh."

Trong một trận chiến, Nabunaga, một đại tướng Nhật Bản quyết định tấn công địch quân. Về quân số, ông chỉ có "một chọi mười" so với đối phương. Dù Nabunaga tin chắc sẽ thắng, nhưng binh sĩ của ông rất lo sợ. Trên đường đi đến chiến trường, họ đã dừng lại ở một đền thờ Thần Giáo. Sau khi đã cầu nguyện trong đền thờ, Nabunaga đi ra và nói: "Bây giờ, tôi tung một đồng tiền lên. Nếu mặt "ngửa" chúng ta sẽ thắng, nếu mặt "sấp", chúng ta sẽ thua". Ông tung đồng tiền lên và kết quả "ngửa". Các binh sĩ nức lòng chiến đấu nên họ đã thắng địch quân. Ngày hôm sau, một sĩ quan phụ tá nói với Nabunaga: "Không ai có thể cải đổi Số Mệnh được."

Nabunaga trả lời: "Đúng thế!" và đưa cho viên sĩ quan phụ tá xem đồng tiền mà cả hai mặt đều "ngửa".

Dựa vào hai câu chuyện trên thì Ai tạo ra định mệnh? Định mệnh có thể "sửa đổi" được không? Với kiến thức giới hạn của một người bình thường, như đa số chúng ta, cũng khó mà trả lời một cách xác quyết được. Nhưng chắc chắn một điều là "khát vọng có con" của cặp vợ chồng hiếm muộn và "niềm tin tất thắng" của quân Nhật đã đóng một vai trò rất lớn về "kết quả"

như đã xảy ra ở hai câu chuyện kể trên.

Lẽ dĩ nhiên, trong cuộc sống chúng ta sẽ luôn có rất nhiều câu hỏi “tại sao” chưa trả lời được. Nhưng có lẽ cách đơn giản và hiệu quả nhất để đối diện với định mệnh là làm hết sức mình trước và chấp nhận định mệnh - "tận nhân lực mới tri thiên mệnh"- Nói đến vận may và rủi thì trong cuộc sống hai điều họa phúc cứ xoay vần với nhau, khó mà biết được, nên khi được phước không nên quá vui mừng mà quên đề phòng cái họa sẽ đến, khi gặp điều họa cũng không nên quá buồn rầu đau khổ mà tổn hại tinh thần. Việc đời, hết may tới rủi, hết rủi tới may, chúng ta nên bắt chước Tái ông mà giữ sự thản nhiên trước những biến đổi thăng trầm trong cuộc sống như trong câu chuyện ngụ ngôn : "Tái ông thất mã, an tri họa phúc" (ông lão ở biên giới mất ngựa, biết đâu là họa hay là phúc.)

Chúc tất cả một cuối tuần vui vẻ và như ý .

Lý Lạc Long

(TTL/TCT/MAI/06)